Thema: Huisarts

Specialist in België

vrt NWS 10 mei 2017

Specialisten: "Raadpleeg eerst huisarts en kom afspraak na"

Patiënten moeten vaak maandenlang wachten om een afspraak te krijgen bij een specialist.

Vooral bij oogartsen (zo'n 13 weken wachttijd), dermatologen (ongeveer 9 weken) en gynaecologen (gemiddeld 13 weken) moeten mensen vaak lang wachten voor niet dringende onderzoeken.

Te vaak komen mensen met elk kwaaltje aankloppen bij de specialist. Anderen dagen dan weer niet op voor een afspraak. Dokter Marc Moens van de Belgische artsenvereniging raadt aan om eerst bij de huisarts op consultatie te gaan en zich dan te laten doorverwijzen. Maar mensen moeten ook correcter zijn, klinkt het.

"Mensen weten dat er wachttijden zijn. Ze bellen dan dikwijls naar meerdere artsen. Wanneer ze een vroegere afspraak krijgen bij een andere arts, vergeten ze dan de eerste artsen af te bellen. Bij sommige specialisten gaat dat toch 20 procent van mensen niet komen opdagen. Dat is enorm jammer als je weet dat mensen soms weken tot maanden moeten wachten."

Paelinck, G. (2017, May 10). Maandenlange wachttijden voor specialisten: "Raadpleeg eerst huisarts en kom afspraak na" Retrieved May 5, 2020, from https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2017/05/10/maandenlange_wachttijdenvoorspecialistenraadpleegeersthuisartsen-1-2974772/ bijlage 2

Armendokers

The doctor and the poor, J.Leonard (1827-1879)

In de 19de eeuw waren er gemeentelijke ‘armendokters’. Zij hadden grote aantallen patiënten.

‘De behandeling van de gemeentelijke armen is soms hemel-t-ergend. De wethouder sprak van doktoren die geregeld anderhalf uur te laat op hun spreekuur komen, die twintig patiënten in twintig minuten behandelen, die weigeren bij de zieken aan huis te komen.’

30-10-1900, Het Volk

Bronnen:

Geschiedenis van het drukke spreekuur. (2017, December 21). Retrieved May 5, 2020, from https://www.medischcontact.nl/nieuws/laatste-nieuws/artikel/geschiedenis-van-het-drukke-spreekuur.htm

Gevonden in Delpher - Het volk : dagblad voor de arbeiderspartij. (n.d.). Retrieved May 5, 2020, from https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?coll=ddd&identifier=ddd:011126700:mpeg21:a0002

Gevonden in Delpher - Haagsche courant. (n.d.). Retrieved May 5, 2020, from https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?coll=ddd&identifier=MMKB04:000118929:mpeg21:a0001

Gevonden in Delpher - Het volk : dagblad voor de arbeiderspartij. (n.d.-b). Retrieved May 5, 2020, from https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?coll=ddd&identifier=ddd:011117184:mpeg21:a0079

Gevonden in Delpher - Het volk : dagblad voor de arbeiderspartij. (n.d.-c). Retrieved May 5, 2020, from https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?coll=ddd&identifier=ddd:011118968:mpeg21:a0030

Fragment uit de Haagsche Courant, 'Nachtdienst' 11-08-1890 p.

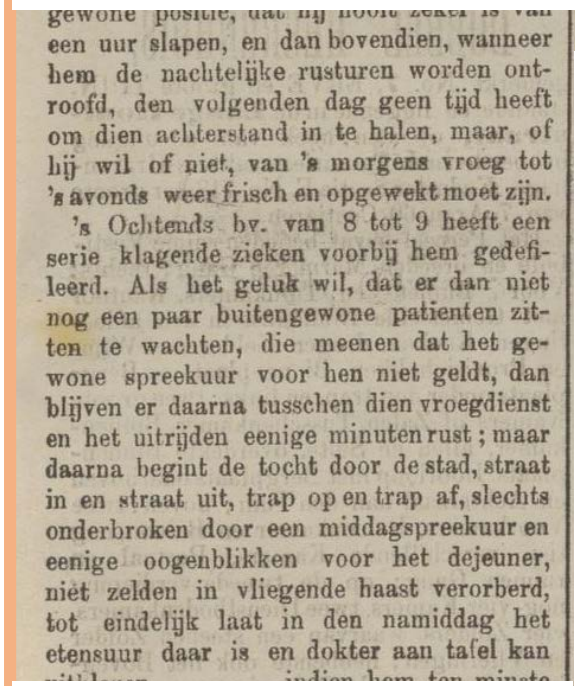

een uur slapen, en dan bovendien, wanneer hem de nachtelijke rusturen worden ontroofd, den volgenden dag geen tijd heeft om dien achterstand in te halen, maar, of hij wil of niet, van 's morgens vroeg tot 's avonds weer frisch en opgewekt moet zijn.

's Ochtends bv. van 8 tot 9 heeft een serie klagende zieken voorbij hem gedefileerd. Als het geluk wil, dat er dan niet nog een paar buitengewone patienten zitten te wachten, die meenen dat het gewone spreekuur voor hen niet geldt, dan blijven er daarna tusschen dien vroegdienst en het uitrijden eenige minuten rust; maar daarna begint de tocht door de stad, straat in en straat uit, trap op en trap af, slechts onderbroken door een middagspreekuur en eenige oogenblikken voor het dejeuner, niet zelden in vliegende haast verorberd, tot eindelijk laat in den namiddag het etensuur daar is en dokter aan tafel kan

1890: Nachtdienst

'De dokter evenwel verkeert in de buitengewone positie, dat hij nooit zeker is van een uur slapen, en dan bovendien, wanneer hem de nachtelijke rusturen worden geroofd, den volgenden dag geen tijd heeft om dien achterstand in te halen, maar, of hij wil of niet, van 's morgens vroeg tot 's avonds weer frisch en opgewekt moet zijn.'

STADSNIEUWS

Over Veiligheid en Volksgezondheid

mogen worden bestendigd. Op deze armenzorg zijn thans velen aangewezen, die vroeger bij ziekenfondsen waren aangesloten. Het aantal armlastige patiënten is zeer sterk toegenomen, ja verdubbeld. Maar het aantal artsen is niet evenredig uitgebreid. Het gevolg daarvan is, dat iedere dokter reeds 8000 à 9000 patiënten moet behandelen. Dat is een veel te groot aantal. Onze geneeskundige armenzorg is gedesorganiseerd. Men vraagt van de doctoren een werk, dat onmenschelijk is. Bij de spreekuren moeten de patiënten vaak uren en uren wachten. Op ieder spreekuur komen niet minder dan 200 personen. Onder deze omstandigheden benijdt spr. deze doctoren niet. Zij verrichten een werk, dat hun gezondheid bedreigt. Een grondig onderzoek van deze zaak en een verandering van het geheele stelsel is noodig. Met een betere salarieering alleen komt men er niet.

Behalve de artsen zijn ook de verplegenden overbelast. Ook dat verdient onderzoek.

1932: Een werk, dat onmenschelijk is

In de geneeskundige armenzorg is de toestand nog altijd niet verbeterd, blijkt uit een verslag van de Amsterdamse gemeenteraad in Het Volk in 1932.

'Het aantal armlastige patiënten is sterk toegenomen, ja verdubbeld. Maar het aantal artsen is niet evenredig uitgebreid. Het gevolg daarvan is, dat iedere dokter reeds 8000 à 9000 patiënten moet behandelen. (…) Men vraagt van de doktoren een werk, dat onmenschelijk is. (…) Op ieder spreekuur komen niet minder dan 200 personen. Onder deze omstandigheden benijdt spreker deze doctoren niet. Zij verrichten een werk, dat hun gezondheid bedreigt.'

Fragment uit Het volk : dagblad voor de arbeiderspartij 07-03-1944 p.1

— Maar zijn al die huisbezoeken nu strikt noodzakelijk, dokter?

— O neen, in, laat ik zeggen, zes van de tien gevallen helemaal niet. Maar de mensen zijn net gek. In gevalletjes waarin ze er vroeger niet aan dachten, den dokter in huis te laten komen, krijg ik nu drie, vier keer op een morgen een telefoontje of ik alsjeblieft wil komen. En als ik dan kom, is het verkoudheid, een licht griepje. De mensen zijn doodzenuwachtig, denken allemaal direct aan roodvonk, diphtherie, ik weet niet hoe dat komt. Wij hebben het in deze tijd toch al veel drukker dan normaal met de werkelijk zieken, en nu komen er al die kwart-zieken nog bij. Ik kom er bijna niet meer doorheen en het gaat mijn collega's precies zo.

— Dus de mensen roepen tegenwoordig den dokter zeer lichtvaardig?

1944: Krankzinnig druk is het

Tijdens de bezetting van Nederland blijft de dokter druk. Patiënten worden al in mei 1940 opgeroepen naar het spreekuur te komen. Het Volk interviewt in maart 1944 een huisdokter over de drukte, die ongekend is.

Gezondheidszorg in China

HLN HET LAATSTE NIEUWS

1 oktober 2018

Voor dag en dauw staan honderden Chinezen in de rij buiten een van de ziekenhuizen in de hoofdstad. Dat doen ze in de hoop een afspraak te bemachtigen bij een van de specialisten. Zo kampeerden patiënten afgelopen winter ’s nachts met dekens in de gangen van verschillende ziekenhuizen in Beijing, volgens de staatsmedia.

China telt één huisarts voor elke 6.666 mensen. Maar in plaats van naar een dokterspraktijk te gaan, haasten Chinezen zich naar een specialist in het ziekenhuis.

Huisartsen worden veel minder betaald dan specialisten. De bevolking schat huisartsen daarom veel lager in dan specialisten. Van bijna 18.000 artsen vond slechts een derde dat ze door het publiek werden gerespecteerd.

Daarnaast zijn er de schandalen. In juli werden honderdduizenden kinderen geïnjecteerd met nepvaccins. Het gebrek aan vertrouwen en de frustratie over de gezondheidszorg nam toe.

Ziekenhuizen kampen ondertussen met een gebrek aan personeel en zijn overweldigd. Specialisten zijn overwerkt en zien maar liefst 200 patiënten per dag.

A. (2018, October 1). Wachtrijen en gebrek aan vertrouwen: crisis voor de Chinese gezondheidszorg. Retrieved May 5, 2020, from https://www.hln.be/nieuws/buitenland/wachtrijen-en-gebrek-aan-vertrouwen-crisis-voor-de-chinese-gezondheidszorg%7Ea7b663a2/

Thema: Prijskaartje

Amerikaanse gezondheidszorg

In de Verenigde Staten zijn de medische kosten bijzonder hoog: voor een klassieke consultatie worden vaak enkele honderden dollars aangerekend.
Een doktersbezoek gevolgd door een bloedafname kost gemakkelijk $800, een medisch onderzoek naar aanleiding van een insectenbeet meer dan $1.000. De kosten voor een ziekenhuisopname kunnen schommelen tussen enkele duizenden tot honderdduizenden dollars.

Zo'n ± 10% van de Amerikaanse bevolking heeft geen enkele vorm heeft van ziekte of hospitalisatieverzekering. Zij moeten bijgevolg volledig zelf opdraaien voor deze kosten.

Een ziekteverzekering is duur. Die kost op de privémarkt ongeveer ± $400 tot $900 per maand, per persoon. Heel wat mensen kunnen zulke bedragen niet ophoesten waardoor zij medische dienstverlening zoveel mogelijk zullen uitstellen.

Bovendien is de kostprijs van medische dienstverlening variabel en weinig transparant.

Björn Soenens, correspondent van VRT, vat de situatie in Amerika als volgt samen:

Een op de vijf Amerikanen heeft medische schulden. Hebzucht beheerst de Amerikaanse gezondheidszorg. In het ene ziekenhuis betaal je 4.000 dollar voor een bevalling, in het andere 70.000 dollar. De prijs staat amper of niet in verhouding tot de kwaliteit. Patiënten kunnen vooraf nauwelijks te weten komen wat een medische ingreep zal kosten.

Ziekenzorg is business in de VS. Het lijkt op afdingen zoals op een exotische marktplaats in de Marokkaanse stad Marrakech.

De meeste ziekenhuizen in de VS rekenen maar raak. Prijzen zijn afhankelijk van deals die ze hebben afgesloten met verzekeringsmaatschappijen en die worden niet meegedeeld aan de patiënt. De prijs voor een bypassoperatie varieert daardoor van 44.000 dollar tot 448.000 dollar.

https://www.youtube.com/watch?v=cB9IAqknYNI

Wijkgezondheidscentra

UITLEG: https://www.youtube.com/watch?v=g2xYwkZ3_Y0

Iedereen kan gebruikmaken van de zorgverlening in een wijkgezondheidscentrum. Voor de zorgverlening hoef je niet te betalen.

Voorwaarde is dat je je er voor een jaar inschrijft. De wijkgezondheidscentra worden betaald door de ziekenfondsen. De centra krijgen een vaste toelage per patiënt, ongeacht hoe vaak die komt. De artsen die er werken, rekenen geen extra kosten aan de patiënt.

De centra werken in multidisciplinaire teams. Naast huisartsen, werkt er afhankelijk van het centrum ook een kinesist, maatschappelijk werker, gezondheidspromotor, diëtist, logopedist, pedicure, psycholoog, …

Eens je ingeschreven bent in het wijkgezondheidscentrum, verbind je je ertoe beroep te doen op de zorgverleners in het centrum en heb je geen recht op terugbetaling van andere artsen, tenzij het centrum je doorverwijst omdat de discipline niet vertegenwoordigd is.

Bronnen

Nws, V. (2020b, January 20). De Amerikaanse gezondheidszorg is doodziek. Retrieved May 5, 2020, from https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2020/01/13/amerikaanse-gezondheidszorg-is-doodziek/

Sirelo.nl. (2019, July 25). Gezondheidszorg in Amerika - Hiermee krijg je te maken als je verhuist. Retrieved May 5, 2020, from https://sirelo.nl/amerika/gezondheidszorg-in-amerika/

Contributors to Wikimedia projects. (2019, March 31). Opinie: Waarom is de Amerikaanse gezondheidszorg zo duur? Retrieved May 5, 2020, from https://nl.wikinews.org/wiki/Opinie:_Waarom_is_de_Amerikaanse_gezondheidszorg_zo_duur%3F

Bijlage 2:

Wijkgezondheidscentra | CM. (n.d.). Retrieved May 5, 2020, from https://www.cm.be/diensten-en-voordelen/ziekte-en-behandeling/terugbetalingen-behandelingen/huisartsen/wijkgezondheidscentra bijlage 2

Thema: Vaccinatie

Infectieziektes

Heel wat infectieziektes zoals de pokken waren bijzonder dodelijk de voorbije eeuwen. De aankomst van de Europeanen in Amerika kan dat pijnlijk bewijzen. De infectieziektes die in Amerika werden ingevoerd door de Europese veroveraars zijn verantwoordelijk voor de dood van naar schatting 95-85% van alle precolumbiaanse Amerikanen. De inheemse bevolking had nooit de kans gekregen om immuniteit op te bouwen, waardoor meesten een vogel voor de kat waren.

Pokken

De pokken waren voor de uitvinding van een vaccin één van de meest dodelijke infectieziektes.

Het was de Britse arts Edward Jenner die vaststelde dat melkmeisjes in zijn omgeving wel de koeienpokken kregen, maar niet de veel dodelijkere mensenpokken.

Daarom besloot Jenner in 1796 het vocht uit een koeienpok op de hand van melkmeisje Sarah Nelmes, in een wondje op de arm van 8-jarige James Phipps te smeren. Phipps zou de pokken nooit krijgen.

Edward Jenner administering the first smallpox vaccination in 1796. Painting by Ernst Board.

De theorie van Jenner bleek te kloppen. Je kan mensen beschermen tegen de levensgevaarlijke pokken door ze bloot te stellen aan de minder gevaarlijke koeienpokken. Ook andere mensen die werden blootgesteld aan kleine hoeveelheden koeienpokken, kregen geen pokken.

Wereldwijd werd een vaccinatieprogramma opgezet en in 1980 waren de pokken de eerste infectieziekte die officieel was uitgeroeid

Polio

Polio of kinderverlamming is een virale zenuwinfectie die spierverlamming en hersenvliesontsteking veroorzaakt. Polio kan niet behandeld worden. Alleen de symptomen kunnen bestreden worden. Poliopatiënten krijgen koorts, hoofdpijn, stijve nek, verzwakking en verlamming van armen en benen en ademhalingsproblemen. 1 op de 200 patiënten hebben op lange termijn verlammingsverschijnselen.

Om de verlamde ledematen te stimuleren, werden kinderen in een badkuip behandeld.

Ziekenhuis Rancho Los Amigos, ca. 1953

Bij ernstige polio zijn patiënten niet meer in staat om zelfstandig te ademen. Dit zijn “ijzeren longen” waarin poliopatiënten kunstmatig beademd worden.

Vandaag komt polio nauwelijks nog voor, met dank aan vaccinatie. In de jaren tachtig waren er nog 400.000 gevallen per jaar. Vandaag zijn dat er nog gemiddeld 30, vooral in minder stabiele landen als Afghanistan, Pakistan en Nigeria. In ons land worden kinderen verplicht ingeënt. Zolang polio ergens in de wereld voorkomt, kan het ook bij ons weer opduiken van zodra er voldoende vatbare mensen zijn.

Weerstand

Al van bij het ontstaan van het vaccin was er wantrouwen en weerstand tegen vaccinatie. Het stoot mensen tegen de borst dat een gezond lichaam wordt blootgesteld aan ziekteverwekkers. Tweehonderd jaar geleden deden al complottheorieën de ronde: het ingespoten goedje zou je ziek maken, tot vervormingen leiden, je hersenspoelen, je persoonlijkheid veranderen, …

Anti-vaxxers vandaag

Wereldwijd groeit de beweging van mensen die tegen vaccinatie zijn: de anti-vaxxers. Ze verspreiden op sociale media fake-news. Zo beweren ze dat inentingen tot autisme en onvruchtbaarheid zouden leiden; dat het je gevoeliger maakt voor ontstekingen of dat vaccinatie op latere leeftijd kanker lan veroorzaken.

Medisch gezien slaan deze geruchten op niets. Na proper water, zijn vaccins het tweede meest levensreddende middel. Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie werden er tussen 2010 en 2015 meer dan 10 miljoen overlijdens voorkomen door vaccinatie.

Opmars mazelen

Mazelen is een ernstige en heel besmettelijke ziekte, waartegen je beschermd bent na vaccinatie. In België is de inenting tegen mazelen enkel aanbevolen, maar niet verplicht. Steeds meer mensen vinden het niet wenselijk om hun kind te laten vaccineren.

Nadat mazelen een tijd lang nauwelijks nog voor kwam in Europa, worden er opnieuw steeds meer gevallen vastgesteld.

Mazelen aan opmerkelijke opmars bezig in België: "Zorgwekkend en onacceptabel" 15/04/2019

In februari alleen al waren er in België 90 nieuwe patiënten.

Het voorbije decennium werd gedacht dat mazelen makkelijk kon worden uitgeroeid via vaccinatie. Door de 'antivaxx-beweging' staat de epidemie echter weer op de kaart.

Dit voorbeeld toont aan dat het noodzakelijk is om te blijven vaccineren zo lang de ziekteverwekker nog voorkomt. Zelfs al zijn er enkel nog gevallen in een ander deel van de wereld.

De Wereldgezondheidsorganisatie noemt de anti-vaxxers dan ook één van de grootste bedreigingen voor onze gezondheid.

Wat zijn de gevolgen?

Als we stoppen met het Rijksvaccinatieprogramma zijn dit de verwachte gevolgen per ziekte/vaccin.

	Gemiddeld aantal ziektegevallen per jaar nu	Verwachte aantal ziektegevallen zonder vaccinatieprogramma
Difterie	0-5	Afhankelijk van omstandigheden: honderden
Tetanus	0-5	Tientallen per jaar
Polio	0	Als de rest van de wereld vaccineert: in principe 0. Bij uitbraak: vele duizenden
Haemophilus influenzae	20-45	700
Hepatitis B	170	200-300
Mazelen	0-2500	170.000 per twee tot drie jaar
Bof	20-50	200 gevallen per 2-3 jaar
Rodehond	0-75	1000-2500 gemelde gevallen per twee tot drie jaar
Kinkhoest	4500-14.000, waarvan enkele sterfgevallen	25.000-34.000 gemelde gevallen per jaar, waarvan tientallen sterfgevallen
Pneumokokkenziekte	250, waarvan 40 sterfgevallen	2500, waarvan 400 sterfgevallen
Meningokokken ACWY	130, waarvan 20 sterfgevallen	200, waarvan 30 sterfgevallen

BRONNEN: GEBASEERD OP CIJFERS UIT HET PROEFSCHRIFT VAN MAARTEN VAN WIJHE (RUG EN RIVM) EN UITSPRAKEN VAN MAARTEN VAN WIJHE EN JACCO WALLINGA (LUMC EN RIVM).

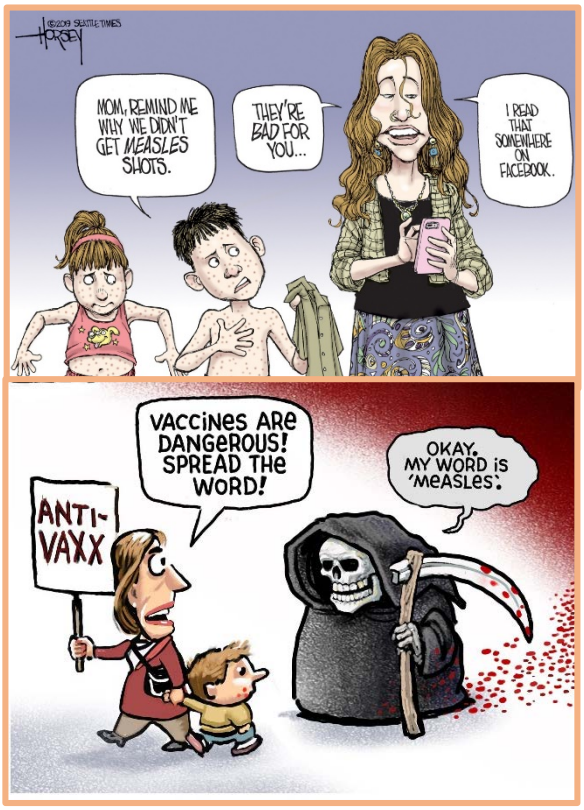

Bronnen:

Bijzondere geschiedenis van vaccins. (n.d.). Retrieved May 5, 2020, from https://www.pfizer.nl/kindervaccins/bijzondere-geschiedenis-van-vaccins

Basisvaccinaties voor kinderen en jongeren. (n.d.). Retrieved May 5, 2020, from https://www.vlaanderen.be/basisvaccinaties-voor-kinderen-en-jongeren bijlage 2

Wetenschap, G. E. (n.d.). Is poliovaccinatie nog zinvol nu de ziekte niet meer voorkomt? · Gezondheid en wetenschap. Retrieved May 5, 2020, from https://www.gezondheidenwetenschap.be/gezondheid-in-de-media/is-poliovaccinatie-nog-zinvol-nu-de-ziekte-niet-meer-voorkomt bijlage 2

Vaccins & anti-vaxxers. (n.d.). Retrieved May 5, 2020, from https://www.demaakbaremens.org/themas/corona/vaccins-anti-vaccers/ bijlage 3

Huyghebaert, T. (2019, February 20). Mazelen in opmars door complottheorieën: “Proficiat, jullie droom is werkelijkheid geworden” Retrieved May 5, 2020, from https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20190219_04187188 bijlage 3

Thema: Antibiotica

Optimisme

Alexander Fleming ontdekt het eerste antibioticum in 1928 terwijl hij zijn laboratorium opruimt en een vergeten petrischaaltje vindt met iets wat penicilline blijkt te zijn.

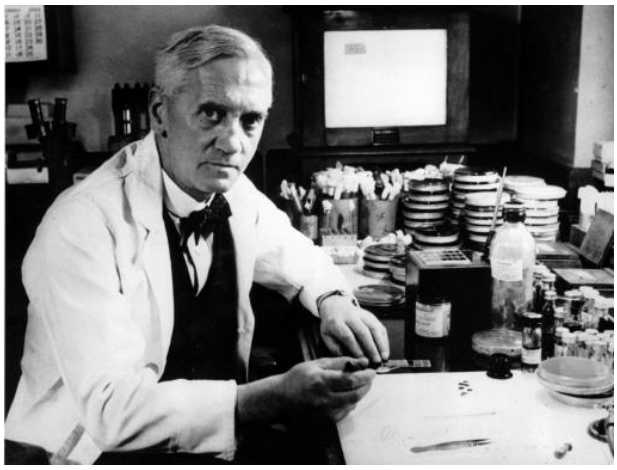

Howard Florey en Ernst Chain maken een geneesmiddel van penicilline in 1940. Na een succesvolle testfase start de massaproductie tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het bleek een heel effectief middel tegen bacteriële infectieziektes. Zonder penicilline waren tijdens de Tweede Wereldoorlog naar schatting 2 tot 3 miljoen meer soldaten overleden.

Na de oorlog wordt antibiotica op grote schaal gebruikt voor de behandeling van luchtweg- en huidinfecties, de ziekte van Lyme, syfilis en hersenvliesontsteking. Het redt enorm veel levens. Dodelijke ziektes lijken onder controle. Er heerst een enorm optimisme: experten voorspellen dat er tegen 2000 geen infectieziektes meer zullen voorkomen.

https://www.youtube.com/watch?v=896YNlWxZI0

Tot op vandaag neemt het gebruik van antibiotica toe, tussen 2000 en 2010 zelfs met 40 procent. Antibiotica heeft de levensverwachting van de wereldbevolking enorm verhoogd.

Antibiotica-resistentie

OFFENSIEF EN TEGENOFFENSIEF IN DE BACILLENOORLOG

Het is merkwaardig, hoe snel de bacillen zich leren beschermen tegen antibiotica zoals penicilline. Dit wil zeggen, dat de wetenschap gedwongen is telkens nieuwe strijdmiddelen te ontdekken.

Deze strijd met offensief en tegenoffensief wordt op merkwaardige wijze verduidelijkt dor het dige wijze verduidelijkt door het geval van een twee jaar oud-Amevorm van hersenvliesontsteking had opgedaan. Men begon de behandeling met één van de sulfageneesmiddelen, samen met niet minder dan drie antibiotica. Hierop reageerde het kind echter in 't geheel niet. De doktoren probeerden het met een vierde, en wel het vrij kort geleden ontdekte antibioticum polymyxine B. Hierop volgde onmiddellijk een gunstige reactie : daar waren de bacillen nog niet tegen op gewassen. Binnen een week was het patiëntje buiten gevaar.

Flemming waarschuwde al in zijn toespraak in 1945 voor bacteriën die resistent zijn voor antibiotica.

In 1961 is het zover. Schotse onderzoekers ontdekken de eerste ziekenhuisbacterie in een Brits ziekenhuis: MRSA. MRSA is een bacterie die resistent is tegen penicilline en infecties kan veroorzaken aan de huid, in de longen, in het bloed en kan leiden tot bloedvergiftiging.

Om deze bacteriën te bestrijden zoeken wetenschappers tot op vandaag voortdurend naar nieuwe klassen van antibiotica die het kunnen opnemen tegen resistente ziekenhuisbacteriën.

In 2003 wordt eerste bacterie gevonden die volledig resistent is tegen alle antibiotica. Twee vrouwen in een Italiaans laboratorium sterven aan een vorm van tuberculose.

Vandaag is antibioticaresistentie volgens de Wereldgezondheidsorganisatie het meest dringende medische probleem.

In 2015 werd voor het eerst in bijna dertig jaar nog een nieuwe klasse van antibiotica ontdekt: teixobactine. Dat is hoopvol. Al is onduidelijk hoe snel bacteriën resistentie hiertegen kunnen ontwikkelen. Momenteel zijn er wereldwijd slechts 41 nieuwe antibiotica in ontwikkeling, tegenover 800 nieuwe kankermedicijnen. Onderzoek lijkt aanbevolen.

Bronnen:

Brugsche Courant 12/6/1954 pagina 7 van 8. (n.d.). Retrieved May 5, 2020, from https://zoeken.erfgoedbrugge.be/detail.php?nav_id=4-1&id=934637590&index=7&cmvolgnummer=

KU leuven, L. (2020, January 1). Correct antibioticagebruik. Brochure Correct Antibioticagebruik, 6. bijlage 2

Opkomst van antibiotica, van 1928 tot nu . (n.d.). Retrieved May 5, 2020, from https://www.pfizer.nl/antibioticaresistentie/opkomst-antibiotica-1928-nu bijlage 3

Overdaad schaadt

Hoe meer antibiotica gebruikt wordt, hoe meer kansen bacteriën krijgen om resistentie te ontwikkelen. Zeker als antibiotica onjuist gebruikt worden, is de kans dat bacteriën resistent worden groter. Daarom is het belangrijk dat mensen enkel als het noodzakelijk is antibiotica innemen (vb. niet bij virale infecties), hun behandeling volledig af maken en geen oude restjes antibiotica innemen.

Antibiotica hebben geen effect op virussen (zoals bij griep, verkoudheid, acute bronchitis en de meeste vormen van keel- en oorontsteking), waardoor het zinloos is ze te nemen. Ook symptomen van een virale infectie, zoals koorts, hoofdpijn, vermoeidheid, hoesten en een lopende neus kunnen

Test jezelf:

http://surveys.cibquiz.nl/jbo_lime/index.php/696637

https://kce.fgov.be/nl/de-strijd-tegen-onverantwoord-gebruik-van-antibiotica-bij-mens-en-dier-moet-gezamenlijk-worden

Thema Geestelijke gezondheid

Feiten & cijfers

Eén op vier mensen krijgt vroeg of laat af te rekenen met min of meer ernstige psychische problemen. Die gaan soms vanzelf weer over maar ze kunnen ook heel lang aanslepen. Over de periode van een jaar kampen ongeveer 700.000 mensen met een psychisch probleem. Dat komt bijna overeen met de totale bevolking van de twee grootste Vlaamse steden, Antwerpen en Gent, samen.

Vlaanderen heeft een van de hoogste zelfmoordcijfers van Europa. De oorzaak daarvan is niet helemaal duidelijk. Maar de cijfers bewijzen wel dat veel landgenoten, ook jongeren, geen uitweg meer zien voor hun problemen. Daarom is het belangrijk om meer over onze geestelijke gezondheid te praten.

Als je willekeurig 3 Belgen rond een tafel plaatst, zal gemiddeld één van hen doorheen zijn leven ooit geconfronteerd worden met een psychische stoornis. Doorheen diverse bevragingen blijkt ook dat ongeveer 26% van de Belgen zich slecht in zijn vel voelt.

België blijft wereldwijd koploper in het opnemen van patiënten in psychiatrische instellingen. Het aantal gedwongen opnamen is met 42% gestegen tussen 1999 en 2008, nog voorafgaand aan de crisis. Recent, in de periode 2004-2008, kennen we een stijging van 10% in aantal opnamen in de psychiatrische ziekenhuizen, vooral in Vlaanderen.

Behandelingen & therapieën

Doorheen de geschiedenis stonden artsen lang machteloos tegenover psychisch lijden. Dat bracht de gezondheidszorg tot zeer uiteenlopende en vaak bedenkelijke behandelingen.

Duiveluitdrijving

Synoniemen van gekkenhuis:
dolhuis
gesticht
inrichting
krankzinnigengesticht
krankzinnigeninrichting
mallemolen

In de late Middeleeuwen bestempelde de kerk psychische patiënten als mensen die bezeten waren door de duivel**.** Zeker mensen die geplaagd werden door krampen en stuiptrekkingen of schuim op de mond hadden, waren des duivels.

Ze werden behandeld met een duivelsuitdrijving. Dit gebeurde in een eerste fase via gebed en handoplegging. Als dat niet hielp, werden niet zelden geweld gebruikt.

De schedelboring of keisnijding

In de middeleeuwen werd de schedelboring of keisnijding toegepast bij psychiatrische patiënten. Men dacht dat krankzinnigheid werd veroorzaakt door een kwade geest of een insect in iemands hoofd. Het idee was dat door het boren van een gat in de schedel de kwade geest of het insect het hoofd kon verlaten.

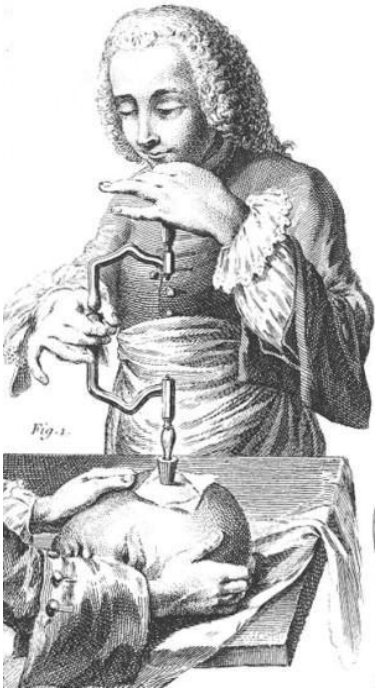

De keisnijding door Jeroen Bosch, circa 1494. In die tijd dacht men dat krankzinnigheid door middel van het operatief verwijderen van keien uit het hoofd genezen kon worden.

Het insect zou tijdens de slaap door de neus de hersenen bereiken om daar te veranderen in een kei. Dit geloof is gebaseerd op de waarneming van paarden. Wanneer een horzel in het oor van een paard kruipt, wordt het paard dol.

Aderlaten en braak therapieën

Tot in de 19de eeuw was de medische wetenschap vooral gebaseerd op de theorie der lichaamsvochten uit de oudheid. Die hield in dat ziekten werden veroorzaakt door een verstoring van de verhouding tussen lichaamsvocht als bloed, speeksel, gal, slijm, ... Om het evenwicht te herstellen kreeg de patiënt een aderlating, een braaktherapie of werden gal of slijmen afgezogen via waterafdrijvende kruiden of bloedzuigers.

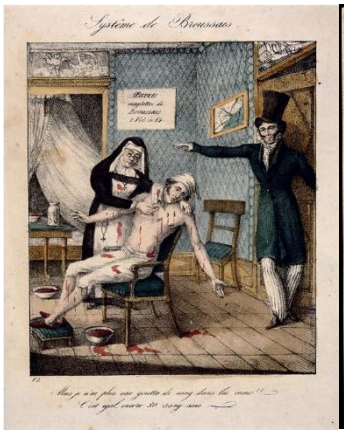

Badbehandeling

Tijdens het eerste decennium van de 20e eeuw werd de langdurige badbehandeling geïntroduceerd als therapie voor onrustige patiënten. Men hield deze patiënten uren- of dagenlang in lauwwarm water om hen tot rust te brengen.

FIGUUR 2. Permanente badverpleging in de inrichting Meerenberg te Bloemendaal, waar men vooropliep met de afschaffing van mechanische dwang voor krankzinnigen (foto: Museum Provinciaal Ziekenhuis Santpoort).

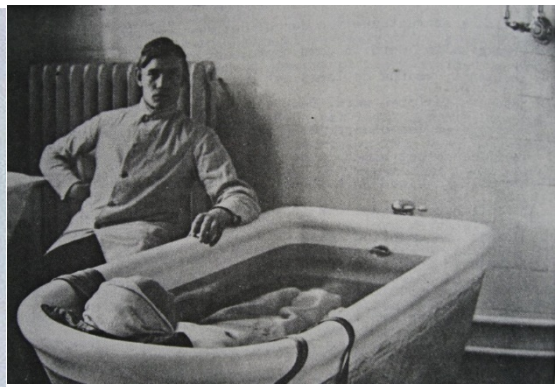

Insuline shock therapie

Insuline shock therapie of insuline coma therapie is een behandeling waarbij patiënten herhaaldelijk met grote doses insuline worden geïnjecteerd om een kunstmatige coma gedurende een aantal weken aan te houden. Het werd in 1927 geïntroduceerd en op grote schaal gebruikt in de jaren 1940 en 1950, voornamelijk voor de behandeling van schizofrenie.

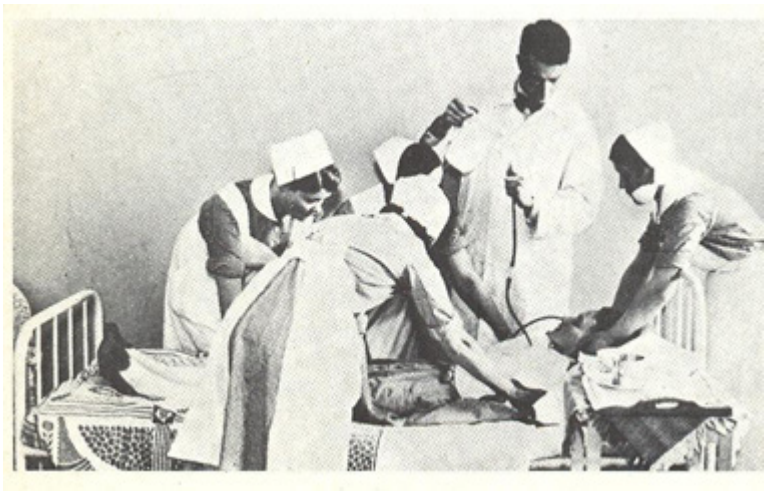

Insuline shock therapie toegediend in Lapinlahti Hospital, Helsinki in de jaren 1950

Lobotomie

Lobotomie is een chirurgische operatie die rond het midden van de 20e eeuw werd toegepast. Tijdens de ingreep wordt de verbinding van het voorhoofdsgedeelte van de hersenen en de rest van de hersenen en het zenuwstelsel bijna geheel verbroken. De chirurg

boorde eerst twee gaten in de schedel en maakte een insnijding in de hersenen. Later gebruikte men een instrument waarmee de incisie kon gebeuren via de oogbol.

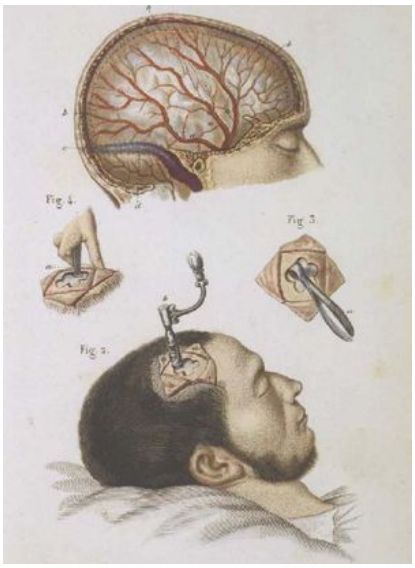

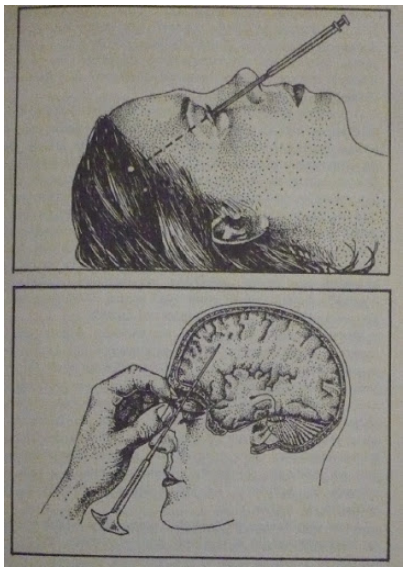

Elektroshocktherapie

Elektroshocktherapie of kortweg elektroshock, is een behandeling van patiënten waarbij door middel van het opwekken van een epileptische aanval, uitgelokt door een stroomstoot door het hoofd, getracht wordt bepaalde psychiatrische aandoeningen te behandelen.

Ook vandaag wordt deze behandeling nog toegepast.

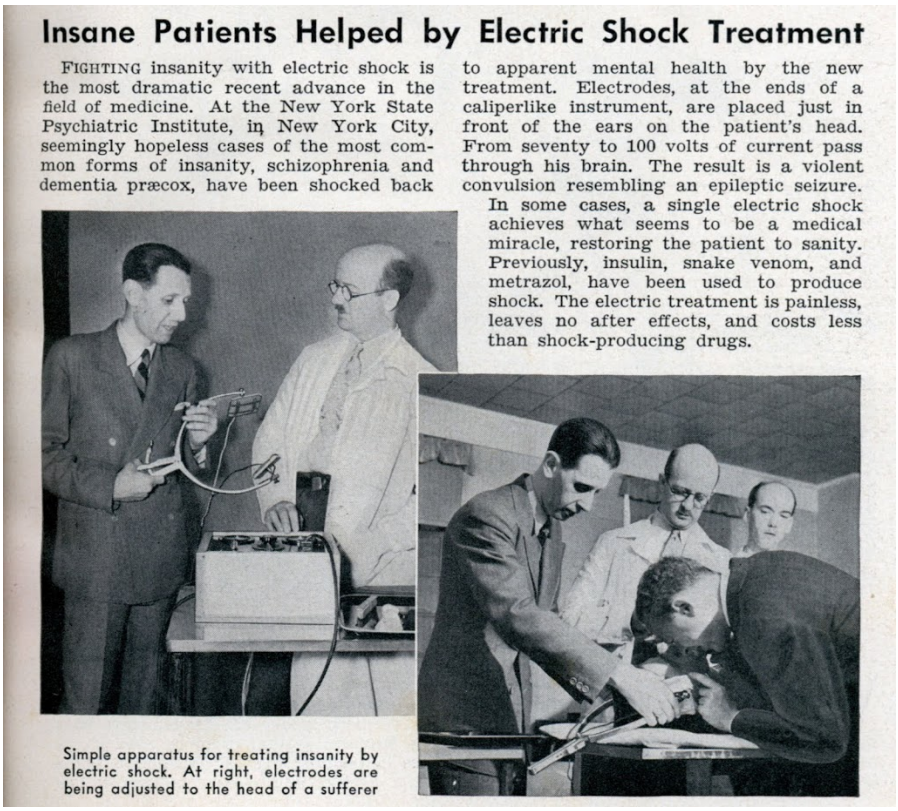

Insane Patients Helped by Electric Shock Treatment

FIGHTING insanity with electric shock is the most dramatic recent advance in the field of medicine. At the New York State Psychiatric Institute, in New York City, seemingly hopeless cases of the most common forms of insanity, schizophrenia and dementia præcox, have been shocked back to apparent mental health by the new treatment. Electrodes, at the ends of a caliperlike instrument, are placed just in front of the ears on the patient's head. From seventy to 100 volts of current pass through his brain. The result is a violent convulsion resembling an epileptic seizure.

In some cases, a single electric shock achieves what seems to be a medical miracle, restoring the patient to sanity. Previously, insulin, snake venom, and metrazol, have been used to produce shock. The electric treatment is painless, leaves no after effects, and costs less than shock-producing drugs.

Simple apparatus for treating insanity by electric shock. At right, electrodes are being adjusted to the head of a sufferer

Bronnen

D. (2020b, June 5). Geschiedenis van de psychiatrie : Tijdlijn. Retrieved May 5, 2020, from https://dsmmeisjes.nl/kennisbank/geschiedenis-van-de-psychiatrie-tijdlijn/

Keisnijding. (n.d.). Retrieved May 5, 2020, from http://microbe-canvas.com/art.php?p=2290 bijlage 2

Art brut in Museum Dr. Guislain. (2013, October 20). Retrieved May 5, 2020, from https://sytzesteenstra.wordpress.com/2013/10/20/art-brut-in-museum-dr-guislain/ bijlage 2

C. (2016, October 14). A History of Mental Illness Treatment. Retrieved May 5, 2020, from https://online.csp.edu/blog/psychology/history-of-mental-illness-treatment bijlage 2

Visser, Y. (2019b, December 10). Aderlating (aderlaten) – Medische techniek. Retrieved May 5, 2020, from https://historiek.net/aderlaten-aderlating-middeleeuwen/86208/ bijlage 2

Feiten & cijfers | Geestelijk Gezond Vlaanderen. (n.d.). Retrieved May 5, 2020, from https://www.geestelijkgezondvlaanderen.be/feiten-cijfers bijlage 3

Gezondheidszorg

THEMA: HUISART & SPECIALIST

HUISARTSRAADPLEGING (vul individueel in) Bijlage 1

Hoe vaak breng je een bezoek aan de huisarts? (Gemiddeld per jaar)

- O Slechts één keer per jaar of minder.
- O Eén tot drie keer per jaar.
- O Drie tot vijf keer per jaar.
- O Meer dan vijf keer per jaar.

Vind je dat je tijdig een bezoek brengt aan de huisarts, te vlug, of dit wel eens durft uit te stellen?

GELIJKENISSEN EN VERSCHILLEN (bespreek in groep en vul in)

Hoe vaak brengen je groepsleden een bezoek aan de huisarts? (Gemiddeld per jaar) Vergelijk met elkaar.

- O Slechts één keer per jaar of minder.
- O Eén tot drie keer per jaar.
- O Drie tot vijf keer per jaar.
- O Meer dan vijf keer per jaar.

Hoe vaak brengen jullie (groot)ouders een bezoek aan de huisarts?

Vinden jullie dat zij tijdig een bezoek brengen aan de huisarts of dit te lang durven uitstellen?

Waarom wachten volgens jou veel mensen te lang voor ze een afspraak maken met de huisarts?

SPECIALISTEN in BELGIË

Waarom zijn er vandaag zo lange wachttijden bij specialisten in België?

Hoe kunnen we die wachttijden vermijden?

Zorgt volgens jou een druk spreekuur voor een minder goede dienstverlening? Leg uit.

Hoe zit het met de wachttijden voor specialisten? (Oogarts, huidspecialist,…) *zie bijlage 2*

ARMENDOKTERS

De behandeling bij armendokters in de 19de eeuw was “hemeltergend”. Waarom was de geneeskunde voor het volk zo vreselijk?

GEZONDHEIDSZORG in CHINA

Wat loopt fout in de gezondheidszorg in China?

Welke overeenkomsten en verschillen zie je tussen onze gezondheidszorg die van China?

Gezondheidszorg

THEMA: HET PRIJSKAARTJE

VERENIGDE STATEN

Wat zijn de oorzaken van de torenhoge kostprijzen binnen de Amerikaanse gezondheidszorg? Bespreek onderling.

Vergelijk de Belgische gezondheidszorg met deze in de VS. Hoe toegankelijk is medische zorg in België? Wie draagt de kosten?

WIJKGEZONDHEIDSCENTRA

Welke voordelen biedt een wijkgezondheidscentrum?

Verlagen volgens jou wijkgezondheidscentra de drempel voor (kansarme) gezinnen tot een goede opvolging van de gezondheid?

Zou je zelf overwegen om later aan te sluiten bij een wijkgezondheidscentrum? Waarom wel/ niet?

BESLUIT

Moet gezondheidzorg gratis zijn voor iedereen? Argumenteer. Waarom wel? Waarom niet?

Hoe kunnen we betaalbare gezondheidszorg inrichten? Wie moet medische diensten betalen? Jijzelf – overheid (belastingen) – verzekeringen.

Moeten huisartsen en specialisten minder verdienen?

Gezondheidszorg

THEMA: VACCINATIE

JOUW VISIE OP VACCINATIE

Welke inentingen of welke vaccins heb je gehad?

Hoe staan jullie (groot)ouders t.o.v. van vaccinaties? Waarom zijn ze voor of tegen?

POKKEN

Hoe vond Edward Jenner het vaccin tegen pokken uit?

Hoe werkt het vaccin tegen pokken?

POLIO

Wat zijn de symptomen van polio?

Polio is het enige vaccin dat verplicht is in België. Vind je het positief dat dit vaccin verplicht is? Waarom wel? Waarom niet?

Geeft vaccinatie levenslange bescherming? Bespreek onderling.

WEERSTAND

Waarom zijn veel mensen tegen vaccinatie?

Welk fake-news verspreiden de anti-vaxxers?

Waarom is het toch belangrijk dat je je laat vaccineren tegen ziektes die niet langer in je regio voorkomen?

MAZELEN

Hoe komt het dat mazelen terug aan een opmars bezig is?

Waarom bestempelt de wereldgezondheidsorganisatie anti-vaxxers als één van de grootste gezondheidsrisico's?

BESLUIT

Welk(e) van onderstaande stellingen zijn juist? Duid deze aan.

- O Na vaccinatie voor een bepaalde ziekte, kan je deze nooit meer krijgen.
- O Vaccinaties houden geen risico in. (Het risico om de ziekte op te lopen waartegen je je hebt ingeënt.)
- O Bij vaccinaties wordt een zeer sterk verzwakte vorm van het virus (de ziekteverwekker) toegediend, je immuunsysteem doet het verdere werk.
- O Polio, mazelen,… zijn sinds de ontwikkeling van de vaccins hiertegen volledig uitgeroeid.
- O Ook wanneer een ziekte niet meer voorkomt in een bepaald gebied, moet je je alsnog laten vaccineren.
- O Een vaccin kan ook nog werken nadat je reeds besmet bent met de ziekte in kwestie.
- O Er bestaan vaccins voor een verkoudheid, hoofdpijn,…
- O Alle vaccins in België zijn gratis.
- O Enkel de vaccins behorende tot het basisvaccinatieprogramma zijn gratis.
- O Eens men een mogelijk vaccin heeft gevonden (voor een bepaalde aandoening), dan kan men dit meteen gaan testen op mensen.
- O Virussen kunnen muteren waardoor dezelfde vaccins uiteindelijk niet meer werken.
- O Anti-vaxxers vormen een gevaar voor hunzelf en de maatschappij.

Vandaag is in België enkel het vaccin voor polio verplicht, moeten volgens jullie alle basisvaccinaties verplicht worden of is vrije keuze belangrijk? Waarom wel/niet? Argumenteer.

Gezondheidszorg

THEMA: ANTIBIOTICA

ANTIBIOTICAGEBRUIK

Heb je zelf al antibiotica moeten nemen?

Genas je vlot met antibiotica?

OPTIMISME

Antibiotica gold als een wondermiddel.
Tegen welke ziektes bleek het heel goed te werken?
Waarom waren experten zo optimistisch?

ANTIBIOTICA-RESISTENTIE

Welke bacterie bleek in 1961 resistent te zijn voor antibiotica? Welke symptomen heeft deze bacterie?

Welk antwoord zoeken wetenschappers op resistente bacteriën?

Waarom bestempelt de wereldgezondheidsorganisatie antibiotica als één van de meest dringende bedreigingen voor de volksgezondheid?

OVERDAAD SCHAADT

Waarom mag je niet te vaak antibiotica nemen?

Waarom is het belangrijk dat je antibiotica juist gebruikt?

GELIJKENISSEN EN VERSCHILLEN

Neemt men vandaag de dag meer antibiotica dan vroeger? Zie bijlage 3

Wat betekent de toenemende antibioticaresistentie voor de toekomst? Overleg in groep.

BESLUIT
Sommigen mensen vergelijken de antibioticaresistentie met de huidige klimaatwijziging en zien dit als een onomkeerbaar proces, hoe denken jullie hierover?

Gezondheidszorg

THEMA: GEESTELIJKE GEZONDHEID

HOE DENK JIJ OVER

Welke voorbeelden van psychische problemen ken je?

Ken je iemand uit je omgeving die te kampen heeft met een psychische aandoening/probleem?

SITUATIE in BELGIË

Het is niet goed gesteld met de psychische gezondheid in België.

Zijn jullie verbaasd over deze cijfers, of had je dit verwacht?

BEHANDELING DOORHEEN DE EEUWEN

Welk beeld had men vroeger van psychische aandoeningen? Welke verkeerde ideeën had men over mentaal lijden?

Welke behandeling vind je het meest choquerend?

Vergelijk het stereotype beeld van geesteszieken uit het verleden met dat van vandaag de dag. Wat zijn de overeenkomsten, en waar liggen de verschillen?

BESLUIT

Waarom zijn er in België zo veel mensen met psychische klachten, denk je? Waar loopt het volgens jou mis?

Hoe kunnen we de psychische gezondheid in België verbeteren? Welke maatregelen kunnen scholen, overheid, artsen, gemeenschappen nemen?